

Soutěž Středočeský Kramerius Medailonky oceněných - III. část

Pojďme se společně ohlédnout za každoroční soutěží o nejlepšího neprofesionálního knihovníka Středočeského kraje. Přinášíme další medailonky oceněných.

Rok 2021: Obsluhovaný region Benešov
Obecní knihovna Přestavlkvy u Čerčan - Kamila Koháková a Helena Doležalová

Obecní knihovna v Přestavlkách u Čerčan se do zrekonstruovaných prostor přesunula v roce 2014. Knihy z původní knihovny však na nový prostor čekaly nějakou dobu složené v kůlně, a tak vytvořit současnou podobu knihovny stálo mnoho úsilí a práce. Paní Koháková ve spolupráci s obecním úřadem, Regionálním centrem Benešov a svými

kamarádkami knihovní fond zaktualizovala, vytvořila nový přírůstkový seznam, všechny knihy v knihovně označila signaturami a obalila. Ve spolupráci s obecním úřadem nechala paní Koháková vytvořit knihovně samostatné webové stránky a pracuje také na žádosti o dotaci na pořízení automatizovaného knihovního systému a potřebné výpočetní techniky. V budově, kde sídlí knihovna a obecní úřad je také mateřská školka, se kterou se paní knihovnici podařilo navázat velmi dobrou spoluprací. Děti knihovnu pravidelně navštěvují a paní knihovnici se podařilo domluvit také s paní Doležalovou, která v knihovně nyní působí jako čtecí babička. Paní Doležalová vzala práci s dětskými čtenáři za správný konec a motivuje je čtením a poutavými příběhy k většímu zájmu o knihy a dění kolem nich. S dětmi si povídá také o tradicích a zvycích a zábavnou

formou tak vychovává novou generaci čtenářů, která se jistě bude do knihovny ráda vracet.

Z výměnného fondu si paní knihovnice půjčuje do knihovny audioknihy, které se postupně stávají oblíbenou součástí fondu knihovny a motivovala tak zaryté nečtenáře do knihovny přijít alespoň pro něco k poslechu.

Podařilo se jim i v takto malé obci jako jsou Přestavlkvy u Čerčan pozvednout čtenářskou gramotnost a vůbec pozvednout úroveň poskytování služeb knihovny.

Rok 2021: Obsluhovaný region Kladno Místní knihovna Ledčice - Jan Novotný

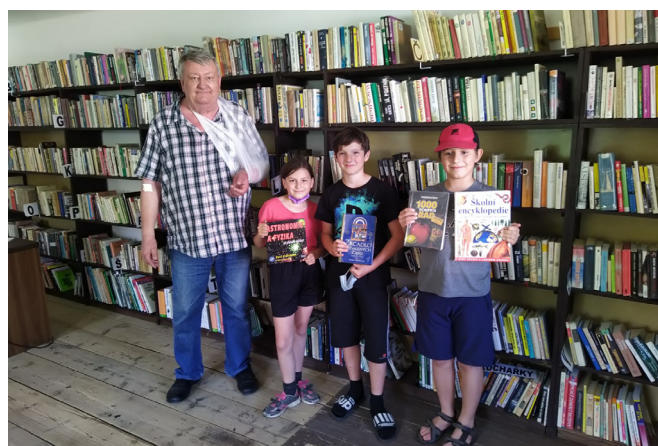
Za nemocného pana Novotného převzala ocenění jeho manželka, paní Věra Novotná.

V ledčické knihovně začal pan Novotný pracovat v roce 2019. Asi největším problémem se hned zpočátku zdálo nevhodné umístění a prostory knihovny. Zejména starší generaci byla knihovna velmi špatně dostupná. Proto téměř okamžitě začal ve spolupráci s obcí hledat vhodnější umístění knihovny. Jako optimální se ukázala spolková místnost Společenského centra U Cinků uprostřed obce v blízkosti školy. Nové prostory knihovny jsou v přízemí, s čajovou kuchyňkou a WC. U Cinků se scházejí obecní spolky, probíhají tam výtvarné kurzy, koncerty, cvičení jógy a aerobiku, vítání občánků, zasedání zastupitelstva. Z toho je patrné, že se knihovna přestěhovala na strategické místo, kde se pravidelně setkávají občané obce.

Do knihovny se tak najednou dostali i lidé, kteří dříve knihovnu nenavštěvovali. Tím se knihovna více dostala do pozornosti života obce a výrazně se tak podílí na komunitním životě. Kromě nových prostor také došlo k výrazné aktualizaci knihovního fondu, který byl, jak říkal pan Novotný, “přeplněný průběžnými dary obyvatel”. Knihovní fond je také plně zpřístupněn přes knihovní systém KOHA. Knihovna se po covidové přestávce podílí na přípravě řady obecních akcí, jako např. Masopustu, dále spolupracuje s místní školou či se podílí na redakci Ledčických novinek.

Pan Novotný bohužel letos na jaře zemřel. V ledčické knihovně však zanechal svůj výrazný otisk. V jeho práci bude dále pokračovat jeho manželka, paní Věra Novotná. Je duší kulturního života v obci a od začátku se na ní podílela. Pomoc jistě najde také na obci, která svoji knihovnu maximálně podporuje.

Rok 2021: Obsluhovaný region Kutná Hora
Obecní knihovna Doubravčice - Markéta Holá Mišková

Obecní knihovna Doubravčice je svým umístěním v budově obecního úřadu dobře dostupná všem občanům. Díky finanční podpoře obce byla zrekonstruovaná. Zařízení bylo následně získáno díky dotaci od Středočeského kraje. Obec Doubravčice svoji knihovnu aktivně podporuje. Nutno podotknout, že je to také zásluhou aktivní paní knihovnice Markéty Holé Miškové. Otevírací doba knihovny byla značně rozšířena, ale i v době mimo tyto hodiny si mohou uživatelé knihy půjčit

nebo vrátit. Co se knihovního fondu týče, je knihovna zaměřena převážně na regionální literaturu a komiksy. Knihovna je plně automatizovaná, má vlastní webové stránky. Do chodu knihovny je také zapojeno poměrně velké množství dobrovolníků. Knihovna spolupracuje s mateřskou školou Doubravka, s komunitní školou Dokolečka. Dále spolupracují s komiksovým kreslířem Jiřím Filípkem,

který učí děti kreslit komiks a knihovně také daroval hodnotné komiksy, s historikem Janem Psotou, který mimo jiné průběžně doplňuje svými autorskými publikacemi či regionální literaturou knižní fond. V knihovně také probíhá kroužek Minecraft Education, o který je ohromný zájem, je zapojena do projektu S knížkou do života či pořádá pohádkové úterky, kdy knihovníci, popřípadě dobrovolníci z obce, čtou těm nejmenším dětem. V knihovně se také např. konal v době lockdownu harfový koncert, který byl přenášen obecním rozhlasem. A takto bychom mohli pokračovat dále. Samozřejmostí je také propagace knihovny na webu, sociálních sítích či v regionálním tisku. To vše je nemalou zásluhou paní Markéty Holé Miškové, která tuto knihovnu vede.

V příštím čísle bulletinu seznam oceněných završíme a přineseme poslední medailonky.

Za zkušenostmi ve vzdělávání dospělých do finských Helsinek

Před více jak dvěma lety jsme se jako Městská knihovna Milovice dozvěděli o zajímavém programu, který si klade za cíl zvýšit kvalitu a dovednosti v různých oborech. Program se nazývá Erasmus+ a financuje ho Evropská unie.

**Financováno
Evropskou unií**

Naším hlavním cílem vždy bylo zlepšování služeb pro návštěvníky a čtenáře. Projekt, se kterým jsme do Helsinek vyjeli, se zaměřoval na vzdělávání dospělých. Chtěli jsme se nechat inspirovat od těch nejlepších, a tak jsme se domluvili s knihovnou v Helsinkách. Po schválení projektu jsme se začali pomalu připravovat na zajímavou a dobrodružnou cestu. Jenže pak přišla pandemie, zavírání hranic i knihoven. V průběhu dvou let jsme měli domluvené tři termíny, které jsme museli postupně rušit. Ale trpělivost se nakonec vyplatila. Na konci dubna jsme odletěli do Helsinek a poznávání finských knihoven mohlo po dvou letech začít.

Knihovna Rikhardinkatu

Knihovna Oodi

Knihovní systém v Helsinkách je velmi propracovaný mechanismus. Všechny knihovny, které ve finském hlavním městě a jeho blízkém okolí navštívíte, spolu úzce spolupracují – od manažerů v kancelářích po knihovnice v přímých službách. Každá knihovna je specifická svým zaměřením na jiné téma, ale zároveň ve všech knihovnách naleznete podobné příležitosti. Šicí koutek, půjčování hudebních nástrojů nebo 3D tiskárny už jsou samozřejmostí. Knihovny ve Finsku jsou rozlehlé, nejméně dvoupatrové budovy, kde se čtenáři mohou rozptýlit a najít si svůj koutek klidu, kde se mohou začít nebo pracovat na svém notebooku (v několika knihovnách byla dokonce možnost si notebook nebo tablet zapůjčit). Většinu akcí dělají knihovníci ve spolupráci s dobrovolníky, externími spolupracovníky, s lidmi, kteří dostanou nápad a chtějí ho realizovat. Prostoru na výstavu, meeting nebo kurz pro přátele je ve finských knihovnách dost. Hlavním mottem finských knihoven je otevřený prostor pro všechny na setkávání a učení. Nemálo důležitá je také podpora demokracie, svobody a společenského dialogu. V průběhu šesti dnů jsme navštívili šest knihoven a do některých jsme se i vraceli. První navštívená knihovna Rikhardinkatu je nejstarší knihovna v Helsinkách. Letos slaví 140 let a je postavena v novorenesančním stylu. Navštívili jsme zajímavé výstavy - 140 let knihovny, výstavu ke Dni psů nebo Umělecky ztvárněné knihy. Zaujal nás i batoh se sportovním náčiním a aktivizačními pomůckami pro seniory. Knihovna je známá svým nadstandardním přístupem ke čtyřnohým mazlíčkům, kteří jsou tam s radostí vítáni. Do této knihovny jsme se vydali

Knihovna Oodi

ještě jednou, protože nás zaujala aktivita čtení pro psy. Malá fenka jménem Häxa nás okouzila. Jejím úkolem je poslouchat malé děti i dospělé v jejich čtecím umění, aby se nebáli číst nahlas, a procvičili tak své čtenářství.

Následující den nás čekal skvost světových knihoven. Nejmodernější knihovna Oodi, která byla slavnostně otevřena v roce 2019, nabízí množství zajímavých příležitostí. Chcete si zapůjčit meetingovou místnost, nahrávací studio nebo střížnu? Potřebujete se setkat s lidmi na klidném místě? Zapůjčit knihy nebo jen posedět? Vítejte v Oodi. Oodi nabízí prostor pro všechny, a jak jsme se sami na vlastní kůži přesvědčili, nemusíte z knihovny vystrčit paty po celý den.

Nacházíte nové možnosti, kde strávit svůj čas, ať studujete, nebo pracujete. Pokud se chystáte do Helsinek, nenechte si tuto budovu přímo v centru města ujít. Stojí za prohlédnutí.

Knihovna Töölö

Knihovna Töölö byla další na seznamu navštívených finských knihoven. Budova byla postavena v 70. letech 20. století a rekonstruována v letech 2014 - 2016. Zaměřuje se hlavně na rodiny s dětmi a hudbu. Pořádají zde mnoho koncertů, spolupracují s místními podniky od květinářství po základní uměleckou školu. Knihovna je umístěna v parku, takže je zde spousta možností i pro venkovní aktivity. Velmi populární jsou zde čtenářské kluby, které probíhají ve finštině, švédštině, estonštině a ruštině.

Architektonickým skvostem je knihovna Fyri v Kirkkonummi, v městečku nedaleko Helsinek. Knihovna byla otevřena v listopadu 2020. Zajímavostí je, že stará budova knihovny se stala součástí nové knihovny, která zvětšila svou plochu na 4 000 metrů čtverečních. Mezi jejich nejoblíbenější akce patří čtení s háčkováním nebo jazykové kavárny.

Knihovna Fyri

V každé navštívené knihovně myslí i na své seniory. Ve Finsku je speciální skupina dobrovolníků, kteří pomáhají seniorům se vším, co potřebují. Úzce spolupracují s knihovnami, které jim zapůjčí prostor pro pořádání například individuálních konzultací pro seniory na počítačích.

Naše předposlední knihovna - Pasila v Helsinkách se zaměřuje na cizince žijící ve Finsku. Najdete zde spousty cizojazyčných knih od čínštiny po perštinu a samozřejmě zde objevíte i knihy v češtině. Pořádají jazykové kurzy a pomáhají cizincům s učením finštiny. V této knihovně vznikla myšlenka, která se rozšířila do všech spolupracujících knihoven -

Knihovna Fyri

jazykové kavárny. Jazykové kavárny mají za úkol pomoci cizincům žijícím ve Finsku naučit se finsky. Pomocí moderátora diskuze, který vymyslí téma jazykové kavárny, si spolu cizinci povídají.

Knihovna Sello se nachází v nákupním centru a byla otevřena v roce 2003. Tato knihovna má velmi zajímavý prostor pro teenagery. V místnosti naleznete kulečnický stůl, společenské hry, Young adult knihy, komiksy nebo speciální počítače na hraní her. V knihovně nás zaujala i streamovací místnost, která byla hojně využívána hlavně v době pandemie.

Knihovna Pasila

Ve třech knihovnách jsme také narazili na půjčování hudebního nástroje ukulele, na místě se zároveň můžete zúčastnit kurzu hraní na tento nástroj. Mezi další oblíbené akce v knihovnách patří čtenářské kluby (v různých jazycích), kurzy finanční

Knihovna Sello

gramotnosti, environmentální kurzy, tvůrčí psaní a další zajímavé a inspirativní nápady. Již v Helsinkách jsme plánovali, co budeme v milovické knihovně moci použít. Doufáme, že se nám to podaří co nejdříve.

Eliška Nehybová
Městská knihovna Milovice

Knihovnický kalendář 2023

Národní knihovna ČR připravuje další ze série stolních knihovnických kalendářů. Kalendář na rok 2023 s názvem „Knižní obálky tří století“ vznikl ve spolupráci s Knihovnou Národního muzea.

Kalendář si může objednat jednotlivec i právnická osoba v jakémkoliv počtu výtisků prostřednictvím objednávkového formuláře, a to **nejpozději do 1. září 2022**.

Cena kalendáře je 60 Kč včetně DPH. Při dodání poštou bude účtováno balné v částce 10 Kč a poštovné podle Ceníku služeb České pošty.

Kalendář bude distribuován ve 2. polovině října 2022.

Více najdete na <https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/knihovnicky-kalendar/knihovnicky-kalendar-2023>.

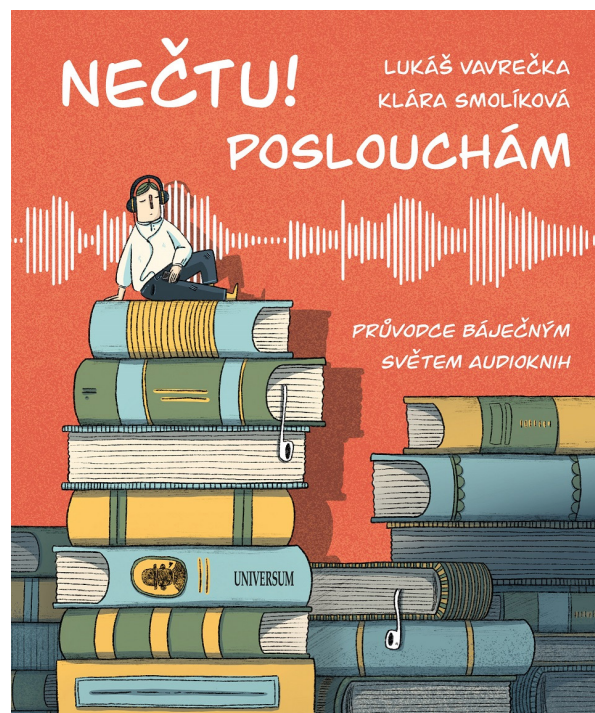
Nová publikace „Nečtu, poslouchám!“

Spolu s Lukášem Vavrečkou jsme sepsali publikaci s lehce provokativním názvem *Nečtu! Poslouchám*, abychom upozornili na báječný svět audioknih. Ke knize, která vyšla počátkem června v nakladatelství Universum, jsme připravili i putovní výstavu. Tvoří ji 13 závěsných panelů formátu A2 s obrázky talentované Kačky Illnerové a je k mání od června. Výstava komiksovým způsobem představuje výhody i úskalí poslechu knih, historii záznamu mluveného slova, audioknihy v knihovnách nebo potenciál audioknih pro rozvoj čtenářství u dětí. Stačí mi napsat na klara.smolikova@tiscali.cz a zarezervovat si termín podle tabulky, která je k nahlédnutí na mém webu <http://klarasmolikova.cz/nectu-posloucham>. Zápůjčka je zdarma. Pouze prosím o zaslání poštou na další místo a pár fotografií z instalace. Pokud by Vám termín nevyhovoval nebo byste si raději panely vytiskli sami, stačí mi napsat o tisková data a upřesnit termín, ve kterém výstavu plánujete.

Klára Smolíková

<http://klarasmolikova.cz>, tel. 604176034

Zdroj: e-konference SKIP

COVIDOČTENÍ

Co s naším čtenářstvím udělala pandemie

Nakladatelství Host ve spolupráci s Národní knihovnou ČR vydalo publikaci *Covidočtení*.

Udělala z nás pandemie větší čtenáře, nebo spíše naopak? Vychýlila naše čtenářské zvyky?

Publikace vychází ze statistického šetření, organizovaného Národní knihovnou ČR v únoru 2021. Přináší data týkající se našeho chování před pandemií covidu-19 a během ní — snaží se zjistit, které mediální aktivity narostly nejvíce, které naopak poklesly, jak se změnila naše čtenářské návyky, jak jsme vnímali u svých dětí to, že byly uzavřené školy. Autoři zasazují získaná data do širšího kontextu kultury a společenských změn, které pandemie přinesla. A zprostředkovávají i zkušenosti z jiných zemí.

Více na <https://www.hostbrno.cz/covidocteni/>

Zdroj: e-konference Knihovna

COVIDOČTENÍ

CO S NAŠÍM ČTENÁŘSTVÍM UDĚLALA PANDEMIE

Hana Friedlaenderová
Vít Richter / Jiří Trávníček

HOST

Zdroj: <https://www.hostbrno.cz/covidocteni/>

Benchmarking knihoven - hledáme nové účastníky projektu

- Máte zájem o využití svých statistických dat?
- Chce vědět, v jaké oblasti činnosti je knihovna vynikající?
- Víte, jak poklesla výkonnost knihovny v době pandemie koronaviru?
- V jaké oblasti knihovna (mírně) zaostává?
- Máte zájem porovnat výkony své knihovny s knihovnami podobné velikosti?
- Chcete výkony své knihovny použít při argumentaci se zřizovateli?
- Chcete výkony své knihovny porovnat s knihovnami ve Slovenské republice?

Benchmarking knihoven je nástroj pro porovnávání výkonů a činnosti veřejných knihoven. Projekt obsahuje data více než 350 českých knihoven od roku 2006 a také slovenských knihoven od roku 2012.

Podrobné informace o projektu najdete na <https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/mereni-vykonu-a-kvality-v-knihovnach-1>.

Pokud máte zájem o účast v projektu, nejdříve vyplňte krátký vstupní formulář na <https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/mereni-vykonu-a-kvality-v-knihovnach-1>.

Po obdržení hesla dostanete pokyny, jak vyplnit statistické údaje o své knihovně a další pokyny.

Vyplňování údajů za knihovnu není složité, protože základní statistické údaje dříve vyplněné ve formuláři KULT budete mít již předvyplněna.

V současné době shromažďujeme data za rok 2021, ale pokud budete mít zájem, můžete si současně uložit i data z minulých let a sledovat vývoj a trendy své knihovny.

Podrobné pokyny k vyplnění statistického formuláře najdete na <http://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/mereni-vykonu-a-kvality-v-knihovnach-1/Benchmarking.htm>.

Pokud budete potřebovat jakékoliv další informace, kontaktujte kolegyni Mgr. Lucii Macháčkovou na lucie.machackova@nkp.cz nebo mě: vit.richter@nkp.cz.

Velmi se těšíme na nové knihovny a nová data – čekají nás složité roky, budeme je proto potřebovat.

PhDr. Vít Richter
ředitel Knihovnického institutu
Národní knihovna České republiky
Zdroj: e-konference Knihovna

Série vzdělávacích videí nejen pro knihovníky

Videa vznikla na základě zpětné vazby od knihovnic a knihovníků. Vybrali jsme témata, která vás nejvíce zajímají, a oslovili odborníky, aby na dané téma krátce pohovořili s přihlédnutím k praxi v knihovnách.

Co všechno ve videích najdete? Úvod do PR, průzkumů, tvorby videí, komunikace se zřizovatelem nebo nutné psychohygieny atd.

Více se dozvíte (vč. prokliků na jednotlivá videa) na stránkách koncepce.knihovna.cz - <https://koncepce.knihovna.cz/jak-na-pruzkumy-pradvokacii-radi-serie-vzdelavacich-videi-nejen-pro-knihovniky/>.

Videa vznikla v rámci projektu **Od knihoven pro knihovny** realizovaného v rámci dotačního programu VISK1.

Lenka Hanzlíková
Městská knihovna v Praze
Zdroj: e-konference Knihovna

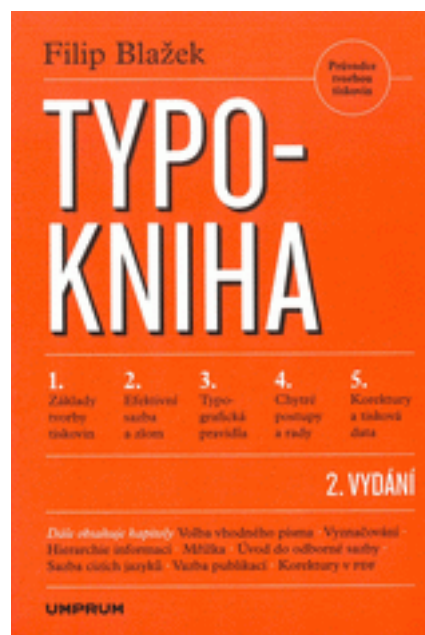
Výběr z novinek z fondu Knihovny knihovnické literatury Národní knihovny

Wilson, Robert,
Open source library systems : a guide / Robert Wilson and James Mitchell. -- Lanham ; Boulder ; New York ; London : Rowman & Littlefield, [2021], ©2021. -- xv, 153 stran. -- (LITA guides)
ISBN 978-1-5381-4139-7

Čejka, Josef, 1946-
Slovník bibliofila / Josef Čejka, Gustav Erhart. -- 1. vydání. -- Praha : Spolek českých bibliofilů, 2016. -- 190 stran + 1 grafický list. -- (Knihovna bibliofila ; svazek 1)
ISBN 978-80-905599-5-0

Blažek, Filip, 1974-
Typokniha : průvodce tvorbou tiskovin / Filip Blažek. -- 2. vydání. -- V Praze: UMPRUM, 2022. -- 279 stran : ilustrace
ISBN 978-80-88308-70-6

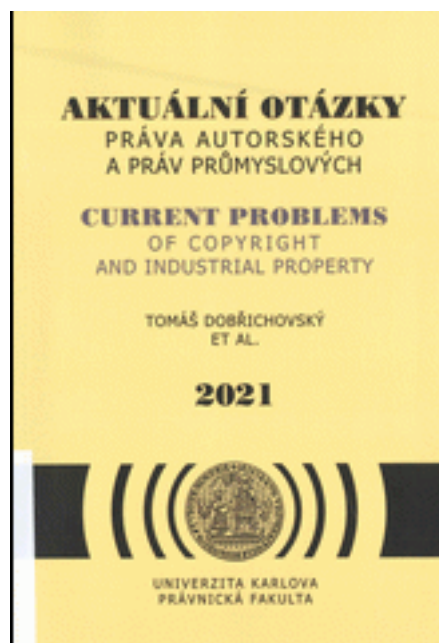
Vallejo, Irene, 1979-##[Infinito en un junco. Česky]
Nekonečný zázrak : jak člověk stvořil knihy a jak knihy utvářejí člověka / Irene Vallejo ; přeložil Vladimír Medek. -- V českém jazyce vydání první. -- Voznice : Leda, 2021. -- 564 stran. -- (Prameny)
ISBN 978-80-7335-713-9

King, Ross, 1962-##[Bookseller of Florence. Česky]
Knihkupecz Florencie : příběh rukopisů, které zažehly renesanci / Ross King ; z anglického originálu The bookseller of Florence ... přeložila Klára Petříková. -- Vydání první. -- V Praze : Slovart, 2021. -- 470 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace (některé barevné), portréty, faksimile
ISBN 978-80-276-0178-3

Dobřichovský, Tomáš, 1974-
Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových : právně rozdělený svět v globálním on-line prostředí / Tomáš Dobřichovský a kolektiv. -- Praha : Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2021. -- 96 stran
ISBN 978-80-7630-017-0

Tento bulletin a jeho předchozí čísla najdete na <https://www.svkkk.cz/pro-knihovny/bulletin-mezi-nami>;
kontakt: senfeldova@svkkk.cz, tel. 721 632 373; liska@svkkk.cz, tel. 721 284 079